

Пројекат *Унапређење пољопривредне производње у Републици Србији кроз едукације о еколошким најновијим технологијама производње где је акценат извоз производа*

Унапређење знања пољопривредних произвођача и примена еколошких технологија, представља кључни покретач трансформације сектора пољопривреде ка стабилном и одрживом производном систему

Ситуација у светској пољопривреди показује да потражња за квалитетном храном стално расте, док се производна могућност многих подручја драстично смањује. Појава пандемије вируса COVID-19 значајно је утицала на оба критична аспекта у ланцу снабдевања пољопривредним производима, а то су понуда и потражња, док су актуелна глобална дешавања ситуацију додатно отежала. Понуда и потражња хране директно су повезане са аспектом безбедности хране, што указује да је сигурност хране у свету под ризиком. Са друге стране, еколошке мере и технологије имају потенцијал да подрже сектор пољопривреде у ублажавању бројних проблема попут смањивања и губитка плодности земљишта, ерозије пољопривредног биодиверзитета, неодрживе потрошња водних ресурса и загађења агрохемикалијама. Применом еколошких метода и технологија омогућава се превенција загађења животне средине, а самим тим се утиче и на производњу здравствено безбедних производа, а као крајњи резултат – сигуран пласман и већи профит. Због тога прилагођавање сектора пољопривреде еколошким захтевима није више питање избора, већ опстанка. Избор је само обим еколошких технологија које ће сектор користити, док се потешкоће односе на недостатак разумевања и познавања ових технологија

Истраживачко-развојни институт Тамиш, у сарадњи са Факултетом за економију и инжењерски менаџмент у Новом Саду, реализује пројекат „*Унапређење пољопривредне производње у Републици Србији кроз едукације о еколошким најновијим технологијама производње где је акценат извоз производа*“, који је финансиран средствима Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде Републике Србије. Циљ овог Пројекта јесте да повећа ниво знања пољопривредних произвођача и других заинтересованих корисника о значају и предностима примене нових еколошких технологија у пољопривредној производњи, затим да *едукује произвођаче* о значају увођења стандарда квалитета и безбедности производа у циљу повећања конкурентности на домаћем и лакшег приступа новим тржиштима, али и да кроз *умрежавање* путем електронског портала размене искуства са другим пољопривредним произвођачима.

Кључни резултати пројекта су:

- Израђен јединствен електронски портал са циљем умрежавања и размене искустава и информација заинтересованих корисника пројекта;
- Спровођење огледних испитивања: (1) на пољопривредном газдинству у сектору повртарства постављен је оглед праћења утицаја природног регулатора раста (ауксин) на продуктивност усева паприке; (2) на пољопривредном газдинству у сектору воћарства заснован је малињак уз коришћење микробиолошких препарата (*Triходерма*, *Bacillus* sp.); (3) у сектору ратарства постављен је оглед где се уз коришћење природног минералног ђубрива (са већим садржајем фосфора) прате параметри плодности земљишта у усеву озимог тритикалеа; (4) на газдинству у

сектору сточарства прати се утицај зачинског биља као природних пробиотика са антимикуробним деловањем на производне особине товних пилића;

- Трансфер знања ка пољопривредним газдинствима о предностима примене еколошки најновијих технологија производње и увођења стандарда квалитета и безбедности хране у пољопривредној производњи, организовањем пет радионица и једног скупа;
- Дистрибуција промотивно-едукативног материјала свим заинтересованим корисницима Пројекта кроз одржане радионице и скупове, са циљем промовисања примене еколошких технологија у пољопривредној производњи.

Употреба еколошких технологија у пољопривреди Србије је скромна и објашњава се недовољном информисаношћу пољопривредних произвођача о предностима и ефектима увођења еколошких технологија у производни процес. Због недовољног нивоа знања произвођачи често нису спремни да прихвате чињеницу да се профитабилна производња може успешно реализовати са контролом потрошње екстерних хемијских инпута и увођењем еколошки прихватљивих метода у производном процесу, што представља кључни ограничавајући чинилац достизању одрживог модела пољопривредне производње у нашој земљи.

Слика 1. Радионице и скуп одржани у оквиру пројекта

